

УДК: 8 тадж. – 8; 901.500 ШОЕВА Н¹.

ТАСВИРИ СИМОИ ЗАНОН ДАР ҚИССАҲОИ СОТИМ УЛУҒЗОДА

Сотим Улуғзода дар тасвири симои занон назари таърихии пешрав дорад. Агар симои зан дар «Ривояти суғдӣ» бо воқеияти таърихӣ пайванди қавӣ дорад, зехнияти нависандаро барои зоҳир кардани ҳисси ватанхоҳии қаҳрамононаш ҷазб карда бошад, тасвири зан дар «Субҳи ҷавонии мо» диди равшангароёнаи ўро дар шинохти сиришти зан ошкор мекунад. Дар ин замина нависанда ба тасвири муносибатҳои оиладории миллатҳои гуногун, аз ҷумла тоҷикону русҳо мепардозад, ки заминаи воқеӣ ва таърихӣ дошта? назари пешрав ва равшангароёнаи муаллифро, ки арзиши инсонпарварона дорад, ошкор месозад. Аз ин ҷиҳат, тасвири зан дар контексти воқеияти таърихӣ паҳлуи дигари босамар ва таъсиргузори фаъолияти С.Улуғзода дар тафсири бадеии масоили вобаста ба шахсияти зан ва ҳастии таърихӣ фарҳангии ӯ мебошад. Дар ин замина қиссаи «Ривояти суғдӣ» наҳваи тоза ва пурғунҷоиши нигариши таърихӣ нависандаро дар тасвири симо ва ҷойгоҳи зан дар қисса собит мекунад.

Калидвожаҳо: Сотим Улуғзода, қисса, симо, зан, шахсият.

Сотим Улуғзода бо таълифи қиссаи «Ёрони боҳиммат» сукути тӯлониро дар тасвири симои занони воқеиву миллӣ шикаст. Ба ҷуз «Ёрони боҳиммат»- и Сотим Улуғзода минбаъд дар адабиёти тоҷик як силсила қиссаҳо ба вучуд омад, ки навҳаи нигариш ба мавзӯ ва сарнавишти инсонии зан дар онҳо ба тарзи дигар буд. Дар ин замина илова ба қиссаи зикр шудаи Сотим Улуғзода «Тобистон»- и Пулод Толис ва қиссаҳои «Духтари Алҷазоир»- и Ҳасан Ирфон ва «Ривояти суғдӣ»- и Сотим Улуғзодаро метавон зикр кард, ки дар ду асари охир симои таърихӣ зан ба вучуд овардааст.

Навҳаи бархурди Сотим Улуғзода ба мавзӯи зан, оила, суннатҳои оиладорӣ дар қиссаи «Ёрони боҳиммат» барои муҳити адабии тоҷик ҳодисаи ғайримунтазира буд. Нависанда таъсири фоҷиаи ҷангро ба сарнавишти инсонҳо, аз ҷумла як зани одии тоҷик, аз рӯи меъёри ахлоқиву психологӣ арзёбӣ кард. Ҳадафи нависанда, пеш аз ҳама ошкор кардани оқибатҳои фоҷиаи ҷанг дар зиндагии инсонҳо сарфи назар аз он, ки онҳо дар майдони ҷанг будаанд ё дар ақибгоҳ будааст. Дар маънии ҳамин ҳодиса аз зиндагии хонаводагии шахсияти асосии қисса Зайнаб решаҷӯӣ мекунад ва моҳияти ғайриинсонӣ, хонабарандоз ва қалбу рӯҳшикани ҷангро нишон медиҳад. Ҷеҳраи Зайнаб дар ин қисса намоди сарнавишти ҳазорон заноне мебошад, ки ҷанг ба зиндагии онҳо дасти бераҳмонаи даҳлат доштааст. Суоле, ки баробари нашр шудани қисса бисёриҳо ба воситаи он ба сари Сотим Улуғзода мушти пургиреҳ бардошта буданд, ин буд: чаро Улуғзода зани шӯравиро бевафо тасвир кард? Чаро Зайнаб шавҳарашро интизор нашуда, шавҳар кард? Ва монади инҳо.

Он ҷустуҷӯҳо ва тозанигариҳое, ки Ҷалол Иқромӣ дар тасвири симои зан дар қиссаҳои «Тирмор» ва «Зехра» карда буду ба маломат гирифта шуд, ба сари қиссаи Сотим Улуғзода низ омад. «Танқиди вулгарӣ ин китобро ғайриҳаётӣ ва ҳатто «зарарнок» [6, 34] эълон кард. Онҳое, ки ба асар хӯрдагирӣ мекарданд, мақсади дуруст ва ҳаётии нависандаро фаҳмидан намехостанд. Дар асл нависанда ба тасвири ботаанӣ, симои инсонии Зайнаб сабабҳои издивоҷи такрорӣ ӯ ва боз ба оилаи аввалааш баргаштанро воқеӣ ва боварибахш тасвир карда буд.

¹ Адрес для корреспонденции: Шоева Н. - старший преподаватель кафедры таджикского и русского языков ТТУ имени академика М.С.Осими. 734025. Республика Таджикистан, г.Душанбе, ул.Акад. Раджабовых, 10А, тел.: 919026312.

Зайнаб дар қисса намоди занони некхисолу баақлу бовафою дӯстдори тоҷик аст. Хабарӣ марғи Қӯрабекро шунида ӯро интизор шудани Зайнаб ба хислатҳои неки инсонӣ ишорат мекунад. Вале нависанда нируи бузурги инсонии ӯро вақте намоиш медиҳад, ки Зайнаб дониш Қӯрабек-шавҳари аввалааш зиндааст, вале маъюби аз ду ҷо як даст маҳрум.

Барои ӯ роҳи интиҳоб яқто буд: Қӯрабек! Зеро ӯ ба Зайнаб эҳтиҷ дошт. Агар эҳсос кунем, ки на ҳар зан ба марде маъюби аз ҳама чиз маҳрум хидмати бемузд мекунад, он вақт ба матонати инсонии Зайнаб ва тарсимғари чехраи инсонии ӯ Улуғзода тасанно меғӯем. Нируи қисса дар ҳамин аст. Хонанда ҳангоме ба ин нируи қисса пай мебарад, ки Қӯрабек ва Зайнабро чун намоди бубинад: яъне дуе аз милёнҳо қурбонии чанг! Вале дар чанги охир – санҷиши одамият Зайнаб ғолиб меояд.

Сотим Улуғзода шахсияти Зайнабро набофтааст. Ӯ як зани одиест, ки бо амри вичдон ва шароити дар замони чанг ва баъди он барояш таҳмилшуда зиндагӣ мекунад. Қисмати заноне, ки шавҳарашонро ба чанг гусел кардаанд, ба тарзи гуногун сурат гирифтааст. Вале Зайнаб намоди занест, ки аз худхоливу худпарастӣ фарсаходур аст.

Нависанда бо тасвири рӯҳияи Зайнаб бархӯрди солеҳонаи ӯро ба воқеияти ба сараш омада асоснок карда, намоди комилан нави зани муосирро, ки ахлоқу орояш реша дар фарҳанги инсонпарвари ҳазорсолаи тоҷик дорад, ба хонанда менамоёнад. Баъзе аз мунаққидон издивоҷи дуҷоми Зайнабро сахве дар зиндагонӣ шинохта, дубора ба оғӯши шавҳари пешинааш, ки акнун маъюб аст, баргаштани ӯро «роҳи ислоҳи ин сахв» [1, 100]. маънидод карданд. Ба назари мо ин андеша сахҳ нест. Зеро Зайнаб ба сарнавишти худаш даҳлат накардааст. Ин чанги хонабарандоз буд, ки сарнавишти ӯро тағйир дод ва фоҷиаи ҷудой аз шавҳарашро ба роҳ андохт. Нависанда ба чунин тарзи ҳалли низои асар ҳақ ва асос дошт. Агар дар тафсири бадеии ин ҳодиса ӯ бо роҳи сохта мерафт, шояд насри тоҷикӣ имрӯз соҳиби чунин симои зиндагисозии зани тоҷик набуд.

Зайнаб нусхаи ҳамаи он занони чангзадаест, ки зиндагашро ба хоҷаи нафс ва хушбошигарӣ раҳо накардааст. Нависанда таъсир бар он дорад, ки агар чанг зиндагиро шикаст, идомаи он дар дасти Зайнаб ҳаст, Зайнабҳое, ки ширкати дар чанг надоштаанд ва аҳли сиёсат ҳам набудаанд. Паҳлуи дигари андешаи нависанда бармегардад ба масъалаи ҳифзи мақоми зан дар оиладорӣ, ки арзиши чехраи бадеии Зайнабро меафзояд.

Сотим Улуғзода аз оғози фаъолияти эҷодӣ ба шахсияти заноне, ки ба амалу кирдори некашон ба зиндагии инсонҳо ҷайзу баракате овардаанд, диққати махсус додааст. Мо намоди ҳамин гуна занҳоро дар тасвири симои модари Собир ва Любаи рус дар «Субҳи ҷавонии мо» дидаем, ки бо рӯшангароӣ ва инсондӯстии некхоҳиашон намоёнгарии воқеияти ибтидоӣ асри бист ва тағйири таҳаввули ҳаёти занон мебошад.

Сотим Улуғзода дар қиссаи «Субҳи ҷавонии мо» сарнавишти мушаххаси занро дар як давраи муайяни таърихӣ ба вучуд овард, ки равшаниҳо ҳам дораду тирагиҳо ҳам. Аз ҷумла сарнавишти оилаи Умархон намоди бадбахтиҳост, ки дар ибтидоӣ асри бист бар сари занону духтарон омада буд. «Тақдири аҳли хонаводаи Умархон он рӯзҳои саҳт, ки Собир дид, шаммае аз азобу укубатҳост, ки ба сари бенавоён омада буд. Зебӣ – ин духтараки зираку хандонрӯй яке аз қурбонҳои бешумори замонаи мудҳиш ва расму одатҳои кӯҳна буд. Қашшоқӣ, шавҳари гунг ва пир, бераҳмию сангдилии падаршӯю модаршӯй тамоми муҳити буғзу кина Зебии 17- 18-соларо ба девонагӣ ва ҳалокат расонд» [7, 224].

Аз ин ҷиҳат, тасвири зан дар контексти воқеияти таърихӣ паҳлуи дигари босамар ва таъсиргузори фаъолияти С.Улуғзода дар тафсири бадеии масоили вобаста ба шахсияти зан ва ҳастии таърихӣ фарҳангии ӯ мебошад. Дар ин замина қиссаи «Ривояти суғдӣ» наҳваи тоза ва пургунҷоиши нигариши таърихӣ нависандаро дар тасвири симо ва ҷойгоҳи зан дар қиссаро собит мекунад. Вақте ки дар боби нақш ва ҷойгоҳи Наниманча дар асари зикршудаи Сотим Улуғзода меандешем, суҳанони зерини Абдулҳусайни Зарринқӯб аз як номааш, ки ба

бародараш навиштааст, ба ёд меояд, ки нақли онро лозим медонем. Зарринкӯб менависад: «Ин масъалаи ишқ дар қисса, ҳикояти дигареро пеш меоварад, ки иборат аст аз нақши зан дар қисса ва ту ки бо зиракии ҳосе суолхоятро гаҳ-гоҳ ба ҷоҳои хеле борик мекашӣ, дар ин бора ҳам, пурсидаӣ. Оё вучуди ишқ дар қиссаҳо иртиботе ба нақши зан дар эҷоди қисса надорад? Бидуни шак мумкин аст дар ин миён иртиботе даркор бошад. Маъахазо дар қисса ҳам мисли шеър ҳарчанд «ишқи музаккар» гоҳ-гоҳ аст, он чи ба талоши зиндагӣ, ки рӯҳи аслии ҳар қисса аст, мафҳуми воқеӣ мебахшад, «муаннас» аст, ки чизе ҷуз он наметавонад сангари амне барои талоши зиндагӣ ба вучуд биоварад.

...Албатта қисса аз ҳайси моддааш мумкин аст тахайюлӣ (Fantastic) бошад ё таърихӣ (Historical), валекин ин ҳар ду навъ ҳам дарвоқеъ чизе ҷуз тасвири зиндагӣ нест. Ҷуз он ки қиссаи тахайюлӣ аз аҷзо ва аносире гирифта шудааст, ки дар олами воқеъ бо ҳам ҳаргиз тақорун ва таволӣ надоштаанд, аммо қиссаи таърихӣ аз аҷзое аст, ки хонанда мепиндорад байни онҳо навъе таволӣ ва тақорунӣ воқеъ вучуд доштааст. Достони таърихӣ, ки дар аҳди Волтер Скотт ба чилва афтод, аммо барои нависандае, ки метавонад асари худро бо таърих ҳамуфқ созад ва зиндагӣҳоро дар нуқтаҳои дурусти бархурдҳои таърих бозшиносад, ҳанӯз достони таърихӣ, чунонки Лукач мунтақиди маъруфи муосири Маҷористон мегӯяд, метавонад мисли як достони маъмулӣ - достони тахайюлӣ - бошад бо ҳамон ҷозибача ва ҳамон рӯҳ ва ҳаёт» [2, 298- 299].

С.Улуғзода воқеан ҳам аз нависандаи нодири мост, ки он чи дар талоши зиндагӣ ба қаҳрамонони ӯ рӯҳ мебахшад ва «сангари амне» барои талошҳои ба вучуд меоварад, ишқи зан аст.

Ишқи Зайнаб буд, ки Ҷӯрабеки маъюбу маслукро ба зиндагӣ дилгарм ва ба зистан умедвор кард. Ҳарчанд сарнавишти он ду тахайюлист, вале аслан дар заминаи воқеияти таърихӣ ба вучуд омадааст.

Сарнавишти Наниманча низ дар «Ривояти суғдӣ» тахайюлист, вале решаи таърихӣ дорад. Ба таърихи муборизаи занони тоҷик алайҳи истилогарон ишора мекунад. С.Улуғзода дар баробари симоҳои тахайюлӣ дар қисса чехраи занони таърихӣ, аз ҷумла Хотуни ботадибуру боройро низ офаридааст. Хислати Хотун дар тасвири С.Улуғзода аз дигар шахсиятҳои асар фарқ дошта, муфассалтар ва амиқтар тадқиқ шудааст. Нависанда бо тасвири ботаанӣ акли расо, иродаи қавӣ, устуворию дурандешӣҳои ин зани таърихро, ки соҳибҷамол низ ҳаст, таъкид мекунад. Дар баробари ин нависанда дар контексти воқеияти иҷтимоии замон сустиҳои сиришти Хотунро низ нишон медиҳад, ки сабаби шикасти ӯ аз арабҳо мегардад. С.Улуғзода симои Хотунро дар асоси ҳуҷҷатҳои таърихӣ ҳамчун намоди зани таърихӣ офаридааст, ки ҷузъи сарнавишти занони тоҷик дар тӯли таърих аст. Вале Наниманча дар қисса нақши ормонист. Пардохт ва таквини ҳунарии нависанда ба чехраи ин зани далеру озоду собитқадам ҳақиқатмонандӣ бахшидааст. Пардохт ва таквини чехраи инсонии Наниманча, аз бисёр ҷиҳат ба вижаҳои муҳтавоӣ ва сохтори қисса вобаста мешавад, ки иборат аст аз сиришти шахсият, тасвири тахайюлӣ, ҷузъиёт ва дақиқи асар. Воқеияти ҳунари нависандаи асил ин аст, ки «ҷузъиёти ҷаҳони хориҷ бояд ба сӯҳбат ва дурустӣ мумкин тасвир шавад, ҷаҳони табиат чун: фаслҳо, обу ҳаво, гиёҳон, қонварон, офатҳо ва тароватҳо, дарёҳо, афлок, чангҳо, тепаҳо, боғҳо, ҷаҳони ашӣ маснӯӣ инсон чун: пӯшок, хӯрок, хонаҳо, асосҳо, муҳолифот, васоити нақлия, силоҳҳо, олот ва асбоб, мағозаҳо ва муҳтавийташ; ҷаҳони иҷтимоӣ чун: вобастаҳои иҷтимоӣ ва фаъолиятҳо, одоби русум, созмонҳо, сиёсатҳо, қонун, анҷуманҳо, ниҳодҳои мазҳабӣ, омӯзиш ва парвариш ва муносибати табақотӣ, бояд то ҳадди имкон бозофаринӣ шавад» [3,21].

Аз ин назар С.Улуғзода дар офариниши симои Наниманча ҷузъиёт ва дақиқро ба қор бурдааст. Бинобар ин ҳам симои Наниманча тахайюлӣ бошад ҳам [5, 105- 107]., моро бо ҳақиқати комил ва боварқарданӣ пайванд медиҳад.

Озодии зан, шикастани девори хурофот ва урфу одатҳои кӯҳна ҳамин гуна ҷузъиёти сарнавишти қаҳрамонзани қисса аст. Наниманча бар хилофи қонунҳои

шариат бе никоҳ ба висоли Виркан мерасад. Вакте ки Наниманча обистан шуд, Виркан ғалабаи худро бар падар ва дар шахсияти ӯ бар маҳдудиятҳои оинҳои суннатӣ эълон мекунад. Ҳарфи охирини Виркан ба падараш ин аст: «Наниманчаро ба занӣ мегирам. Акнун ту не гуфта наметавонӣ» [5, 111].

Ҳамин тариқ, дар қиссаи «Ривояти суғдӣ» низ ишқ ҳам барои қаҳрамонон ва ҳам нависанда сангари амн буда, онҳоро ба хушбахтию ҳаловат раҳнамунӣ мекунад. Ормони ишқи пок дар қисса ғояи оилаи солихро дунбол мекунад, ки дар мисоли оиладорӣ Наниманча таҳаққуқ меёбад. Дар тафаккури бадеии С.Улуғзода ишқи поки Наниманча заминагузори неруи қавии ватандӯстӣ ва душманбадбинӣ низ дорад. Аз ин мавқеъ Наниманча на фақат муборизи роҳи ахлоқи ҳамида, ишқи пок аст, балки дар ин роҳ «ба кулӯхандоз санг меандозад». Вай ҳамчунин дорои қувваи азимест, ки «кори ду чавонмардро мекард» [2, 16]. С.Улуғзода ин занро ботинан ҳам мардсифат офаридааст. Масалан, замоне, ки Виркан бо макру фиреб ба доми амири араб- Саид ибни Усмон афтид, Наниманча ба хаймаи ӯ рафт ва ба ҷасорати беназир гуфт: «Инсоф бидеҳ, амир! Сипоҳии ту номардӣ кард, ӯро, - занак шавҳарашро нишон дод, - ба фиреб гирифт. Охир, ба зӯр натавонист, мағлуб шуд, ба макру фиреб гирифт! ӯро озод кун, ё бифармой аз сари нав набард...» [2, 153]. Дар ин саҳна сиришти инсонии Наниманча, нангу номуси занонаи ӯ, ишқи покаш «сангари амни» [2, 299]. ҳастии ӯст. Наниманча ба душман илтиҷо намекунад, узр пеш намеоварад, балки ба душман айби бузурги номардумӣ мебандад, ки ифодагари ҷасорат ва аҳаммияти як нафар зани таърих аст. Ниҳоят, нависанда марги Наниманчаро пирӯзии нангу номус таъбир мекунад, ки моҳияти аслии андешаи ормонии ӯ дар боби зан аст.

Сотим Улуғзода дар тасвири симои зан назари таърихӣ пешрав дорад. Агар чехраи таҳайюлии Наниманча, ки бо воқеияти таърих пайванди қавӣ дорад, зехнияти нависандаро барои зоҳир қардани ҳисси ватанхоҳии қаҳрамононаш ҷазб карда бошад, тасвири зан дар «Субҳи чавонии мо» диди равшангароёнаи ӯро дар шинохти сиришти зан ошкор мекунад. Дар ин замина нависанда ба тасвири муносибатҳои оиладорӣ миллатҳои гуногун, аз ҷумла тоҷикону русҳо мепардозад, ки заминаи воқеӣ ва таърихӣ дошта, назари пешрав ва равшангароёнаи муаллифро, ки арзиши инсонпарварона дорад, ошкор месозад. Ба воситаи тасвири муносибатҳои оилавии ду хонаводаи тоҷикону рус нависанда таъсири маънавии хонаводаи солими замонавиро дар тафсири чехраи зани ду миллати гуногун ба миён мегузорад, ки гароиш ба дарки воқеияти замон аз ҷониби занон дорад. Дар ин самт назари нависанда мутаваҷҷеҳ мешавад ба масъалаи наву кӯҳна. Расму оини кӯҳна боиси қафомонии занҳо буду ҳаст. Дар ин замина масъалаи фаранҷипартоӣ ба миён гузошта шудааст, ки ифодагари таҳаввулоти сарнавишти зани ибтидоӣ асри бист дар шимоли Тоҷикистон аст. Дар ин равиш нависанда муносибатҳои самимона ва инсонпарваронаи зани рус-Любаи меҳрубону дилсӯз, вафодору хочатбарор ва модари Собирро, ки беҳтарин фазилатҳои модари тоҷикро таҷассум мекунад, воқеъбинона ва дар ниҳояти самимият тасвир кардааст.

С. Улуғзода барои ошкор қардани хислатҳои зани рус- Люба чанд саҳифа бахшида, муносибати инсондӯстонаи ӯро ба хонаводаҳои тоҷик ба қалам медиҳад. Нависанда сиришти неки ин занро дар пораи зер чунин тасвир кардааст.

«Пеш аз кӯчиданамон ба алоҷуғ Мухтори гирёнҷак ва носолим модарамро бисёр азият меод. Ман рӯзи дароз гаҳвораи ӯро меҷунбонидам, вай гирён хоб мерафт ва гирён бедор мешуд. Ин ҳол дар алоҷуғ ҳам давом кард. Мухтор ёздаҳмоҳа шуда бошад ҳам, модараш ханӯз вайро аз гаҳвора набароварда буд.

Як рӯз ба назди модарам ҳамсари Николаев – Тӯта Люба, зани малламӯи хушсурат ва хушқадду қомат, бо духтарчаи сесолаш Лена омад. Духтарчаашро либоси озодаи тӯрдор пӯшонда ва ба сараш лентаи осмониранги банур баста, монанди зоча оро дода оварда буд, ки ҳаваси кас мерафт. Мухтор дар гаҳвора бедор шуда гиря бардошт. Тӯта Люба рӯпӯшаки докагии гаҳвораро кушода нигоҳ кард.

Чун кӯдакро дар гахвора маҳкам бастагӣ, сурх гашта ва гирён дид, ба даҳшат омада гуфт:

- Вой кӯдаки бечора!... Тезтар вайро кушода гиред!... Гахвора бачаатро нобуд мекунад... Дар ин гармӣ чӣ хел дилат мешавад, ки ўро дар гахвора бандӣ? Охир, бача карахту беҳол шудааст, мадори дасту пой чунбондан надорад... Бадани бача муҳточи ҳаракат аст, вай бояд озод хоб кунад!...

- Вай ба модарам зарари гахвораро фаҳмонда, кӯшиш кард, ки ўро ба хобондани кӯдакаш дар каравотка розӣ намояд, лекин модарам розӣ намешуд ва мегуфт, ки барои кӯдак аз гахвора беҳтар чизе нест...»

Модари Собир ҳамчун зане, ки дар рӯҳияи эҳтиром гузоштан ба расму оинҳои гузашта тарбият ёфта буд, табиист, ки ҳар чизи навро ба осонӣ ва зуд қабул карда наметавонист. Вале ёрии бевоситаи занони рус ва меҳрубониҳои мудаввому беғаразонаи онҳо ба корҳои оиладорӣ ва парвариши фарзандон назари ўро ба зиндагӣ, одамон ва расму русум тадричан дигар кард. Ҳамчунин ин назар муҳаббат ва дӯстдории мутақобиларо нисбат ба занони рус дар дили ў бедор кард. Маҳз ҳамин ҳиссиёт бар андешаҳои хурофӣ, ки дар рӯҳи андешаи ў ҷой гирифта буданд, ғолиб меояд ва нисбат ба рисолати зан низ дар зиндагӣ тадричан назараш дигар мешавад.

Адабиёт

1.Бақозода Ҷ. Сарнавишти чанговар. – Ҷӯраҳон Бақозода. Нависанда ва идеали замон. – Душанбе: Адиб, 1987. –С. 95 – 101.

2.Бақозода Ҷ. Ҳикмати таърих ва шинохти бадеии он. –Душанбе, 2010. –С.104.

3.Зарринқӯб А. Даруфуқи қиссаҳо. –Абдулҳусайни Зарринқӯб. Аз чизҳои дигар. Маҷмӯаи нақл, ёддошт, барнома ва намоишвора. –Техрон: интишороти Сухан, 1379. – С.269-300.

4.Маҷаллаи «Шарқи сурх», 1946, №7. –С. 2 – 3

5. Marjorie Boulton: The Anatomy of the novel. – London, 1975. – p.21

6. Набиев А. Гавҳари «сухан» // Абдуҳолиқ Набиев. Адабиёт ва танқиди адабӣ. – Душанбе: Адиб, 1993. –с.28 – 39.

7. Таърихи адабиёти советии тоҷик. Инкишофи жанри иборат аз шаш ҷилд, ҷилди IV – Душанбе: Дониш, 1980. – 379с.

ШОЕВА Н.

ЖЕНСКИЕ ОБРАЗЫ В ПОВЕСТЯХ САТИМА УЛУГЗАДЕ

Один из крупнейших таджикских писателей Сатим Улугзаде в своих произведениях изображает яркие женские образы. Например в повестях “Утро нашей молодости”, “Согдийская легенда” и др.

Эти женские образы поражают читателя своей чистотой, высокой нравственностью, трудолюбием, преданностью семье и национальным традициям. Они служат образцом и примером для подражания для тысяч современных девушек и женщин.

Ключевые слова: С. Улугзаде, повесть, образ, женщина, личность.

SHOEVA N.

FEMALE CHARACTERS IN SATIM ULUGZADE’S NOVELS

One of the greatest writers of the Tajik Satim Ulugzade in his works depicts vivid images of women that we encounter, for example, in the story "The Morning of Our Youth", "Sogdian legend", etc. This latest images of women affect the reader with its purity, vrsrkoymorality, hard work, devotion to family and national traditions. They serve as great examples and role models for thousands of today's girls and women.

Keywords: S. Ulugzade, story, image, woman, person.